

Inspectie van het Onderwijs
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Samenwijs St. Jozef

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 18 maart 2019

Samenvatting

Samenvatting

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 21 januari 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijf St. Jozef. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal) achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de voorschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en voorschoolse educatie 2019. Dit kinderdagverblijf maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op het kinderdagverblijf en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren.

De pedagogisch medewerkers houden bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze de peuters uit om nieuwe dingen te leren. De sfeer in de groep vinden we prettig. De pedagogisch medewerkers gaan op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. In overleg met de ouders dragen zij deze informatie, voordat de peuter vier jaar wordt, over aan de leraar van groep 1 van de basisschool. We vinden het mooi om te zien dat de

Kinderopvangorganisatie: Stichting Samenwijs opvang

LRK-nummer: 213697543

Totaal aantal doelgroeppeuters: 2

pedagogisch medewerkers ouders stimuleren om thuis met hun peuter te spelen en hen nieuwe dingen te leren die ook op het kinderdagverblijf aan de orde komen. De ouders met wie we spraken, geven aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op het kinderdagverblijf en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

Samen met de pedagogisch medewerkers werkt de leiding aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding en de pedagogisch medewerkers volgen verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook punten die beter kunnen.

Op het kinderdagverblijf kan de inrichting van de ruimte meer afgestemd worden op het thema, waardoor kinderen spelenderwijs de woorden die bij het thema horen herhalen.

De leidsters bieden activiteiten aan die passen bij wat de peuters nodig hebben voor het stimuleren van de ontwikkeling. Dit leggen ze echter niet vast, waardoor niet helder is of de inspanningen voldoende resultaat opleveren. Ook maakt dit het lastig voor vervangers om verder te gaan daar waar de pedagogisch medewerker gebleven is.

De leiding van het kinderdagverblijf maakt geen plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden.

De leiding van het kinderdagverblijf informeert de gemeente niet over wat er minder of niet goed gaat in de voorschoolse educatie.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

Inhoudsopgave

1.	Opzet van het kwaliteitsonderzoek	5
2.	Hoofdconclusie en vervolg	7
3.	Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie	8
4.	Reactie van de houder	13

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De Inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op kinderopvang St. Jozef.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep, documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers, locatiemanager en directeur kindcentrum Samenwijs St. Jozef. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatiemanager, de directeur kindcentrum Samenwijs St. Jozef en de bestuurder van Stichting Samenwijs.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de

reactie van de houder op het onderzoek en het rapport opgenomen.

Legenda

.....

Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- K Kan beter
 - V Voldoende
 - G Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op kinderopvang St. Jozef.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderopvang St. Jozef als voldoende. De meeste standaarden zijn voldoende.

Context

Kinderopvang St. Jozef maakt sinds vorig jaar deel uit van Samenwijs. Hierdoor zijn de St. Jozefschool en de kinderopvanggroep nu samen een kindcentrum geworden: Samenwijs St. Jozef. De directeur van het kindcentrum is eindverantwoordelijk voor zowel de opvang als het onderwijs. In de praktijk is de manager van de opvang degene die de dagelijkse leiding heeft over de opvanggroep.

Hoewel de gemeente Hilvarenbeek, waar kinderopvang St. Jozef onder valt, geen vve gemeente is (dat wil zeggen geen onderwijsachterstandengeld krijgt van het rijk) is er wel sprake van vve beleid. Alle opvang locaties in Hilvarenbeek bieden voorschoolse educatie aan en staan als zodanig geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 29 mei 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er is geen reden om vervolgafspraken te maken. Kinderopvang St. Jozef valt onder het reguliere vve-toezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op kinderopvang St. Jozef.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod		•	
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen		•	
OP6 Samenwerking			✓

OP1: Aanbod

De standaard aanbod waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf gebruiken een vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek. We constateren dat de pedagogisch medewerkers doelgericht werken aan de uitvoering van het aanbod. Het aanbod bereidt de peuters voor op de start in groep 1 van de basisschool.

De pedagogisch medewerkers richten de ruimte aantrekkelijk in. In de inrichting zien we dat er aandacht is voor het thema waaraan gewerkt wordt in de vorm van een thematafel. Ook zijn er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen.

Het thema zou wellicht in de hoeken meer tot uiting gebracht kunnen worden. Hierdoor wordt niet alleen voorkomen dat de kinderen steeds met hetzelfde materiaal spelen, maar ook zorgt dit voor de belangrijke herhaling van woorden die bij het thema passen.

OP2: Zicht op ontwikkeling

De standaard zicht op ontwikkeling waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers volgen de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert. Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de

ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen op vaste momenten in het jaar met ouders.

Daar waar de ontwikkeling van kinderen opvalt omdat ze wat achterlopen of juist vooruitlopen op leeftijdgenootjes, kunnen de pedagogisch medewerkers de extra zorg en begeleiding meer planmatig vormgeven. Bijvoorbeeld door aan te geven welk doel ze willen bereiken, welke activiteiten ze gaan ondernemen en wanneer en hoe ze nagaan of het doel bereikt is.

Door het samengaan van de opvang en de school is dit overigens een aandachtspunt dat al op de agenda staat van het kindcentrum.

OP3: Pedagogisch-educatief handelen

Tijdens het onderzoek hebben we het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

De standaard pedagogisch-educatief handelen waarden we als voldoende.

De pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat waarin de regels en routines duidelijk zijn. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte opdrachten, heldere uitleg, vrij spel en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag verdelen. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen.

De pedagogisch medewerkers kunnen de peuters nog meer expliciet stimuleren tot interactie, zowel interactie tussen de pedagogisch medewerker en de peuters als interactie tussen peuters onderling. Dit geldt ook voor het specifieke aanpakgedrag ('hoe zou je dat oplossen?').

OP6: Samenwerking

De standaard samenwerking waarden we als goed.

De leiding van het kinderdagverblijf en de pedagogisch medewerkers werken op veel manieren samen met de basisschool. Bijvoorbeeld door, bij de overdracht, informatie over alle peuters uit te wisselen. De voorschool en de basisschool zorgen bovendien voor een doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. Er is een

doorgaande lijn in het aanbod en de zorg en begeleiding.

De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen. De voorschool kan ouders wellicht nog meer concreet inzetten als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en daar haar ouderbeleid op af stemmen.

Ten slotte is er ook veel samenwerking met het consultatiebureau, de JOOB (Jeugd, ouders, opvoedbegeleiders) en de intern begeleider van de school.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten	●		

OR1: Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als kan beter.

De voorschool heeft geen specifieke doelen gesteld ten aanzien van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode.

De gemeente heeft als beoogd resultaat van vve, dat zo min mogelijk leerlingen met een achterstand aan groep 3 van de basisschool beginnen.

Nu de kinderopvang onderdeel is van het kindcentrum is het voor deze voorschoollocatie dan ook logischer om met de school na te gaan welke doelen aan het einde van groep 2 of in groep 3 behaald dienen te worden.

Kindcentrum Samenwijs St. Jozef is op dit moment bezig met het formuleren van het geïntegreerde beleid voor opvang en onderwijs. Specifieke resultaatdoelen voor de voor- en vroegschoolse educatie (o t/m 6 jarigen) kunnen hier wellicht een onderdeel van worden.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg	•		
KA2 Kwaliteitscultuur		•	
KA3 Verantwoording en dialoog		•	

KA1: Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als kan beter.

Samenwijs St. Jozef heeft in haar pedagogisch werkplan opgeschreven wat de pedagogische uitgangspunten zijn voor de opvanggroep.

Er is echter nog niet duidelijk vastgelegd hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie bewaakt en verbetert. Ook zijn er nog geen (ambitieuze) doelen geformuleerd en is er geen sprake van een cyclisch kwaliteitszorgstelsel om de kwaliteit van de uitvoering op te evalueren, borgen en verbeteren.

Deze aspecten van kwaliteitszorg zullen meegenomen worden in het komende beleid van Samenwijs St. Jozef.

Dat neemt niet weg dat de manager het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld heeft en met hen geregeld gesprekken voert over hun functioneren en ontwikkelingswensen en -mogelijkheden. Ook ouders worden bevraagd op hun tevredenheid.

KA2: Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als voldoende.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholingen om hun kennis en vaardigheden te versterken. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De leiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers geven aan dat er sprake is van een open cultuur, ze zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zijn zich bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur.

Met het samengaan van onderwijs en opvang moeten sommige zaken, zoals de verantwoordelijkheidsverdeling, nog verder uitkristalliseren.

KA3: Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarden we als voldoende.

De leiding van het kinderdagverblijf verantwoordt zich aan de gemeente over onderdelen van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij bijvoorbeeld over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de app en de nieuwsbrief voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Er is aangegeven geen gebruik te maken van de hierboven genoemde mogelijkheid.

Inspectie van het Onderwijs
Postbus 2730, 3500 GS Utrecht
T-algemeen 088 6696000
T-loket (voor vragen) 088 6696060

